

можна очікувати досягнення енергоефективності на рівні, щонайменше на 20% вище, ніж у порівнянні з середньо ринковими показниками.

Але, основними недоліками програми за відносно короткий період можна відзначити:

–Складність даної програми порівняно з Державною програмою енергоефективності, хоча це і скорочує ризики нецільового, або неефективного використання коштів.

–Слабка інформаційна підтримка програми.

–Відносно висока вартість фінансування населення та нижчий порівняно із Державною програмою відсоток компенсації кредитів – 15% (20%) проти 35%

Отже, за умов набуття Україною в перспективі спроможності ефективно формувати власний енергетичний потенціал, здійснювати оптимальну диверсифікацію джерел і шляхів постачання енергоносіїв, впроваджувати технології модернізації та екологізації галузей національного ПЕК, використовувати геополітичні переваги в розширенні інтеграційного партнерства має відбутися зміцнення екологічної безпеки та економічного суверенітету.

Список використаних джерел

1. Дарнопих Г.Ю. Сучасні проблеми енергетичної безпеки України / Г.Ю. Дарнопих // Вісник Нац. юрид. академії України ім. Я. Мудрого. – 2011. – № 4. – С. 46–54.

2. Енергетична безпека України: зб. ст. та аналітичних матеріалів / За заг. ред. О.О. Воловича / Нац. ін.-т стратегічних досліджень, Регіон. філіал у м. Одесі; – Одеса: Фенікс, 2009. – 356 с.

3. Оновлення Енергетичної стратегії України на період до 2030 р.: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/control/uk>.

4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України: [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.kmu.gov.ua

5. Про відповідність Енергетичної стратегії України на період до 2030 року сучасним викликам і загрозам у сфері енергетичної безпеки. Аналітична доповідь: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>.

6. Сотник І.М. Управління ресурсозбереженням: соціо-, еколого-, економічні аспекти: [монографія] / І.М. Сотник – Суми, 2010. – 499 с.

1.27. ПОГЛИБЛЕННЯ ЗНАНЬ УЧНІВ З ЕКОЛОГІЇ У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС*

*Машевська А.С., старший викладач кафедри ботаніки,
Єрмейчук Т.М., старший лаборант кафедри ботаніки,
Східноєвропейський університет імені Лесі Українки, м.Луцьк*

* Автори Машевська А.С., Єрмейчук Т.М.

Виховання дбайливого ставлення до природи починається з дитячих років. Шкільні роки – найбільш активний період формування світогляду людини, характеру, звичок, ставлення до навколишнього світу. Школа зобов'язана перш за все повсякденно виховувати в учнів розумне, гуманне ставлення до живої природи: рослин, тварин, людини. Безпосереднє спілкування з природою є невичерпним джерелом високих моральних почуттів. Уроки в природі з молодшими школярами, які проводив В. О. Сухомлинський, яскраво показують, що природа є одним із засобів виховання добрих почуттів людини. Останнім часом підвищився інтерес до проблеми розвитку в учнів екологічних понять. Це не випадково, оскільки найважливіші народногосподарські проблеми пов'язані з втручанням в екологічну систему. Знання з екології – неодмінна умова діяльності людини в усіх галузях виробництва й суспільному житті, запобігання небажаних наслідків втручання людини в біологічні процеси.

Основна форма організації навчально-виховного процесу, яка відіграє провідну роль у формуванні екологічних понять, – урок. Саме на уроках визначається місце понять, що розвиваються у загальній системі знань з розділу або теми, виробляються навички самостійної роботи учнів з підручником, додатковою літературою, проведення спостережень, планування і проведення експерименту, розв'язання завдань.

Сьогодні немає двох думок про важливість позакласних занять з навчальних дисциплін. Всіма дослідниками і передовими вчителями вони розглядаються як важлива складова частина педагогічної діяльності в розширенні й поглибленні знань учнів з певних дисциплін і в формуванні стійкого інтересу до знань. Особливе значення має гурткова робота як найбільш поширена і основна форма позакласної роботи з навчальної дисципліни. Як показало експериментальне дослідження, істотною ознакою цієї групової форми позакласної роботи є її систематичність (заняття проходять регулярно у визначений час), сталість складу добровільних учасників і наявність тематики, що об'єднує діяльність усіх членів гуртка на різних етапах його роботи. Як результат, гурток сприяє закріпленню, розширенню і поглибленню знань, розвитку інтересів учнів до певного кола знань. Одним із основних шляхів поглиблення знань з екології є організація гуртка юних екологів. На заняттях учні засвоюють знання про природу, які безумовно використовуються для охорони та примноження її багатств, оволодівають нормами правильної поведінки у природному середовищі, розвивається потреба у спілкуванні з об'єктами природи.

Головне завдання занять у гуртку екології – виховання в учнів свідомості, що людина – частина природи, що справжнім господарем вона стає тоді, коли пізнає закони природи і, правильно користуючись ними, впливає на природу відповідно до потреб суспільства.

Основна мета даного гуртка – виховання у гуртківців переконаності в необхідності охорони природи і її вивчення; формування екологічних понять

про цілісність природних комплексів рідного краю, їх динаміку; і шляхи раціонального використання та охорони.

Необхідною умовою для виконання практичних досліджень у природі є проведення спостережень на пробних площадках і вивчення окремих об'єктів живої природи на навчальній екологічній стежці. Робота на пробних площадках дає можливість ретельно вивчити окремі види рослин і тварин у популяціях, спостерігати сезонні та інші зміни, помітити динаміку популяцій, поставити багаторічний експеримент у природі.

Окрім гурткової роботи, проводяться факультативні заняття – порівняно нова форма навчальної роботи в середніх класах.

З перших днів введення у школах факультативних занять вони, як і гуртки, стали найбільш масовим видом позакласних занять, направлених на задоволення інтересів учнів. Багатьма дослідниками і методистами вони по праву розглядаються як основна форма диференціації навчання в школі.

Однак сталось так, що поступово в шкільній практиці функції факультативів звузились, зокрема недостатньо реалізуються такі важливі з них, як загальний розвиток учнів, виявлення й виховання їхніх індивідуальних інтересів і здібностей. Внаслідок відсутності широкого вибору факультативів у середніх класах порушується принцип добровільності їх відвідування, й у багатьох випадках відвідування стало обов'язковим для усіх учнів класу.

Зважаючи на те, що, з нашого погляду, ця форма занять не вичерпала свій потенціал і не втратила перспективу, її треба удосконалювати стосовно до умов сучасної школи. То ж з'явилась потреба з'ясувати, чи дійсно ця форма занять вичерпала свій потенціал і втратила перспективу.

Аналіз анкетування показав, що проблема факультативів в основній школі досить актуальна, оскільки саме вони дають змогу учням визначитися у своїх інтересах. Характерно те, що близько 80% цих учнів виявили інтерес до факультативного курсу «Як можна врятувати природу». Саме тому ми й поставили перед собою завдання створити для підлітків факультативний курс, який ознайомить з такими проблемами: охорона природи – найважливіше державне завдання; ознайомлення з природою свого краю; організація сезонних робіт з охорони природи. Природоохоронна робота восени, взимку, навесні, влітку; охорона неживої природи; охорона живої природи; охорона пам'яток природи; особливості охорони природи в містах та в сільській місцевості.

Отже, введення даного курсу як факультативного в навчальні плани середньої школи викликано життєвою необхідністю.

Список використаних джерел

1. Мороз І. В. Позакласна робота з біології : Навчальний посібник / Мороз І. В., Грицай Н. Б. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 272 с.
2. Яцук Т.Ф. Екологічне виховання школярів: Методичний посібник для учнів, вчителів, студентів / Яцук Т.Ф. – Тернопіль, 1995. – 143 с.